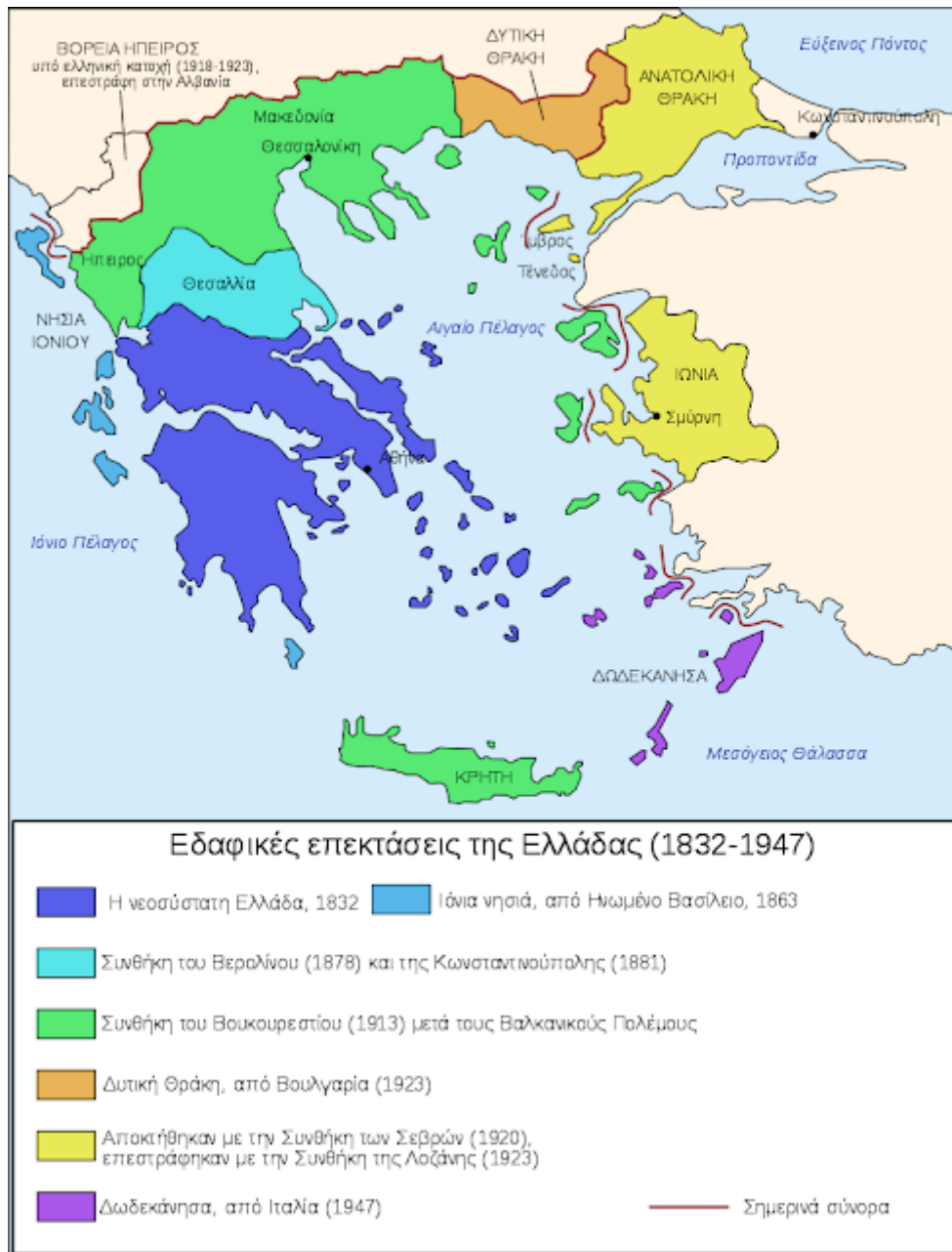

Σε ποια «γενιά» εθνικών κρατών ανήκει η Ελλάδα;

Η επέκταση της Ελλάδας (1832-1947). Από το λήμμα

Ελλάδα, <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1>

Πολλοί μαθητές/ -τριες έχουν διατυπώσει αυτή την ερώτηση προκειμένου να δουν που σε ποια «γενιά» εθνικών κρατών ανήκει η Ελλάδα.

Το βιβλίο στη σελίδα 138 αναφέρει:

«Ιστορικά μπορούμε να διακρίνουμε τέσσερις «γενιές» εθνών-κρατών.

Η πρώτη «γενιά» κρατών, που διαμορφώθηκαν το 19ο αιώνα –από αντίδραση στις φεουδαρχικές δομές στη βάση της αρχής των υπηκοοτήτων (π.χ. Γάλλος).

Η δεύτερη «γενιά» κρατών εμφανίζεται κατά τον 20ό αιώνα και κτίζεται πάνω στα ερείπια της Γερμανικής, της Αυστροουγγρικής και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Γενικότερα, ο Μεσοπόλεμος ήταν μια δύσκολη περίοδος θεμελίωσης νέων κρατών. Κάποια από αυτά τα νέα κράτη αντιστοιχούσαν σε παλιά έθνη που

επιβίωσαν χάρη στον πολιτισμό τους και κάποια άλλα «κατασκευάστηκαν» πάνω σε πιο σύνθετες δομές, όπως η Γιουγκοσλαβία, που αποτελούσε μια ομοσπονδία επιμέρους «κρατών».

Η τρίτη «γενιά» κρατών εμφανίζεται από το 1945 και μετά το τέλος της αποικιοκρατίας. Σε αυτή τη «γενιά» κρατών δεν προηγείται το έθνος του κράτους, αλλά το κράτος έχει ως έργο την οικοδόμηση του έθνους (π.χ. Αλγερία).

Η τέταρτη «γενιά» κρατών προήλθε από την κατάρρευση των χωρών του υπαρκτού σοσιαλισμού από το 1989 και μετά (π.χ. Ρωσία, Ουκρανία, Γεωργία, Λευκορωσία, Καζακστάν, Τσεχία, Σλοβακία, Σλοβενία, Κροατία κτλ.)».

Απάντηση

Το πρόβλημα βρίσκεται στο ότι η τυπολογία του βιβλίου είναι σχηματική και δεν μπορεί να συμπεριλάβει όλες τις περιπτώσεις. Ο 19^{ος} αιώνας είναι αιώνας δημιουργίας κρατών ως αντίδραση στις φεουδαρχικές δομές. Η Ελλάδα συγκροτείται ως έθνος κράτος μετά την επανάσταση του 1821 και πιο συγκεκριμένα το 1830. Όμως, τα σύνορα της επεκτείνονται και τον 20^ο αιώνα, πριν καταρρεύσει η Οθωμανική Αυτοκρατορία, κερδίζει νέα εδάφη με τους Βαλκανικούς Πολέμους (που σύμφωνα με το σχήμα δεν είναι ούτε στην πρώτη ούτε στη δεύτερη γενιά). Ουσιαστικά, η Οθωμανική Αυτοκρατορία διαλύεται το 1922 χωρίς η Ελλάδα να κερδίσει εδάφη από τη διάλυση της.

Η Ελλάδα είχε κατά τον 19^ο αιώνα και τις αρχές του 20^{ου} κερδίσει εδάφη ενώ η Οθωμανική Αυτοκρατορία υπήρχε ακόμη. Μετά τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, η Ελλάδα θα ενσωματώσει και τα Δωδεκάνησα το 1947, όχι όμως από τους ανύπαρκτους πια Οθωμανούς αλλά από την Ιταλία.

Έτσι, η ίδρυση και η επέκταση του ελληνικού κράτους απλώνεται ουσιαστικά και στις 3 πρώτες κατηγορίες.